

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

КОРНІЄНКО ВЕРОНІКА АНДРІЇВНА

**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ
НОТАРІАТУ УКРАЇНИ**

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Розбудова сучасної правової держави вимагає докорінного реформування усіх сфер економічного, політичного та суспільного життя, яке неможливе без активізації процесів євроінтеграції, впровадження сучасних демократичних принципів європейської моделі побудови суспільства, утворення міцної та стабільної інституційної системи охорони й захисту прав і законних інтересів громадян, а також забезпечення чіткого і злагодженого функціонування усіх без винятку правових інститутів. Одним із них є нотаріат, який на сьогодні по праву визнається основоположною складовою економічної структури будь-якої цивілізованої держави, а також специфічним правозахисним інститутом державної гарантії дотримання законності прав і законних інтересів громадян.

З часу проголошення незалежності України триває процес еволюційно послідовного удосконалення сфери надання нотаріальних послуг. Нотаріат сьогодні – це повноцінний самостійно-значущий публічно-правовий інститут, що виконує цілу низку правозахисних і правозастосовних функцій. Він не лише забезпечує захист прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб, держави, але також створює умови для стабільного цивільного обороту, мінімізує навантаження на судову систему завдяки зменшенню кількості цивільно-правових спорів, підвищує рівень правової освіти населення тощо. Складність завдань, які покладаються на нотаріусів, важливість та юридична значимість вчинюваних ними нотаріальних дій обумовлюють підвищені вимоги до рівня їх професійної компетентності, а також вимагають від них дотримуватись високих морально-етичних принципів та установок, достатніх для забезпечення як особистого авторитету, так і довіри до інституту нотаріату в цілому.

Нотаріус має бути взірцем чесності та порядності, бути гарантом законності та легітимності. Однак, останніми роками процес надання нотаріальних послуг усе частіше супроводжується порушеннями прав і законних інтересів громадян. При цьому в загальній структурі таких порушень відмічається тенденція до збільшення частки тих, що вчинені з корисливих мотивів і спрямовані на отримання неправомірної вигоди чи задоволення особистих потреб. Зазначена обставина призвела до перегляду системи суб'єктів, на яких поширюються антикорупційні обмеження та заборони, включення до неї нотаріусів, а також віднесення їх до переліку суб'єктів відповідальності за корупційні правопорушення та правопорушення, пов'язані з корупцією.

Викладене вище обумовлює необхідність і практичну значимість проведення ґрунтовного наукового аналізу механізму протидії корупції у сфері надання нотаріальних послуг. Водночас маємо констатувати, що державне регулювання антикорупційної діяльності в сфері нотаріату України залишається практично не дослідженим. Цьому сприяє і усталений стереотип щодо другорядної ролі інституту адміністративної відповідальності в превентивному антикорупційному механізмі, і численні прогалини та суперечності законодавчого регулювання процедури розгляду та вирішення справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, і низька ефективність накладених за такі порушення санкцій. Як наслідок, спеціально уповноважені органи у сфері протидії корупції не проявляють належної активності щодо здійснення контролю за дотриманням нотаріусами передбачених Законом України «Про запобігання корупції» превентивних антикорупційних обмежень і заборон, а також не вживають належних заходів реагування на виявлені порушення.

Теоретичну базу дослідження складають праці вітчизняних науковців, у яких висвітлюються загальні питання державного регулювання антикорупційної діяльності в сфері нотаріату України (В.Б. Авер'янов, Ю.П. Битяк, В.В. Богуцький, В.В. Галуцько, І.П. Голосніченко, Є.В. Додін, О.Ю. Дрозд, Р.А. Калюжний, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков, А.Т. Комзюк, О.В. Кузьменко, Т.П. Мінка, В.І. Олефір), підстави та порядок реалізації превентивних антикорупційних механізмів (С.М. Алфьоров, М.Д. Данчук, Д.І. Йосифович, О.М. Охотнікова, Т.П. Попченко, О.Я. Прохоренко, С.С. Серьогін, О.В. Старцев, О.В. Ткаченко, І.В. Шруб), а також специфіка адміністративно-правового статусу нотаріуса (В.В. Баранкова, Л.Є. Єфіменко, В.В. Клемпарська, В.В. Комаров, І.В. Левченко, М.В. Саламатова, І.В. Тарасова, В.М. Черниш,

К.І. Чижмар, Л.Е. Ясінська).

Викладені обставини свідчать про актуальність обраної теми дослідження, а також про її практичну значимість для удосконалення державного регулювання антикорупційної діяльності в сфері нотаріату України.

Мета і завдання дослідження. *Мета* роботи полягає у тому, щоб на основі аналізу сучасних досягнень юридичної науки, узагальнення положень чинного законодавства та практики його застосування визначити та комплексно дослідити державне регулювання антикорупційної діяльності в сфері нотаріату України і на цій основі сформулювати теоретичні висновки та науково обґрунтовані пропозиції щодо підвищення його ефективності.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких *завдань*:

- дослідити поняття, ознаки та основні причини поширення корупції у сфері надання нотаріальних послуг;
- проаналізувати основні форми корупції у сфері здійснення нотаріальної діяльності та визначити її вплив на розвиток нотаріальної системи;
- розкрити особливості адміністративної відповідальності нотаріусів як засобу протидії корупції в сфері здійснення нотаріальної діяльності в Україні;
- охарактеризувати особливості притягнення нотаріусів до адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією та з'ясувати специфіку адміністративно-правового статусу нотаріуса як особливого суб'єкта адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією;
- проаналізувати напрями імплементації світового досвіду державного регулювання антикорупційної діяльності в сфері нотаріату;
- дослідити антикорупційне виховання як інструмент антикорупційної стратегії держави та систематизувати напрями взаємодії інститутів громадянського суспільства та органів влади при реалізації антикорупційної політики держави.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що складаються у процесі застосування юридичної відповідальності до нотаріусів за корупційні правопорушення.

Предмет дослідження – державне регулювання антикорупційної діяльності в сфері нотаріату України

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є сукупність як загальнонаукових, так і спеціальних методів і прийомів наукового пізнання.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що в даній роботі цілісно виконано комплексне дослідження механізмів державного регулювання антикорупційної діяльності в сфері нотаріату України.

Наукова новизна магістерської роботи полягає у тому, що:

- з метою конкретизації законодавчих норм, які регулюють адміністративно-правовий статус нотаріуса в частині визначення меж його юридичної відповідальності, обґрунтовано необхідність внесення змін до Закону України «Про нотаріат» і доповнення його окремою статтею, що визначає підстави та порядок притягнення нотаріусів до кримінальної, адміністративної та цивільно-правової відповідальності;
- систематизовано напрями реалізації превентивних антикорупційних механізмів сфері надання нотаріальних послуг, що спрямовані на налагодження взаємодії інститутів громадянського суспільства та органів влади при реалізації антикорупційної політики держави з метою формування стійкої антикорупційної громадянської позиції, підвищення рівня правової свідомості, а також позиціонування та впровадження антикорупційного виховання як дієвого інструмента превентивної дії;
- набули подальшого розвитку дослідження специфічних особливостей адміністративно- правового статусу нотаріуса як особливого суб'єкта адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією на основі класифікації негативних наслідків корумпованості нотаріату, які, залежно від їх характеру, об'єднано в шість груп: 1) політичні; 2) економічні; 3) управлінські; 4) правові; 5) соціальні; 6) морально-

психологічні.

Особистий внесок магістранта. Магістерська робота є самостійним завершеним дослідженням. Наукові положення, розробки, результати, висновки і рекомендації отримані автором самостійно.

Структура та обсяг роботи зумовлена її метою та завданнями і складається зі вступу, трьох розділів, що мають дев'ять підрозділів, висновків та списку використаних джерел (108-найменування). Загальний обсяг роботи становить – 120 сторінок, з яких 104 – основного тексту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень та особистий внесок автора дослідження.

У першому розділі *«Теоретичні засади дослідження державного регулювання антикорупційної діяльності в сфері нотаріату»* досліджено поняття, ознаки та основні причини поширення корупції у сфері надання нотаріальних послуг, проаналізовано основні форми корупції, розкрито особливості адміністративної відповідальності нотаріусів як засобу протидії корупції в сфері здійснення нотаріальної діяльності в Україні.

Підрозділ 1.1. «Корупція в нотаріаті: поняття, ознаки та основні причини поширення» визначено, що корупція у сфері надання нотаріальних послуг обумовлена такими причинами: 1) сприйняття громадянами і представниками нотаріального корпусу корупції в нотаріальній системі як невід'ємної складової процесу отримання нотаріальних послуг; 2) формальний характер і низька ефективність більшості антикорупційних заходів, які передбачені чинним законодавством; 3) сприяння поширенню корупції в нотаріальній системі шляхом надання (пропозиції) неправомірної вигоди чи використання особистих зв'язків під час отримання нотаріальних послуг; 4) недоліки діяльності органів, на які, згідно з чинним законодавством, покладаються повноваження з протидії корупції; 5) низький рівень професійної етики нотаріусів та їх прагнення до незаконного особистого збагачення; 6) незнання громадянами та представниками нотаріального корпусу вимог антикорупційного законодавства; 7) переконаність у неможливості притягнення нотаріусів до відповідальності за порушення антикорупційного законодавства; 8) високий рівень бюрократії та тяганини під час отримання нотаріальних послуг; 9) низький рівень заробітної плати та матеріально - технічного забезпечення нотаріусів; 10) наділення суб'єктів, які надають нотаріальні послуги, різним обсягом повноважень.

У підрозділі 1.2. «Форми корупції у сфері здійснення нотаріальної діяльності та її вплив на розвиток нотаріальної системи» проаналізовано основні форми корупції у сфері здійснення нотаріальної діяльності та визначено їх вплив на розвиток нотаріальної системи.

Констатовано, що корупція у сфері надання нотаріальних послуг характеризується такими рисами, як: 1) високий рівень латентності; 2) високий рівень правового нігілізму учасників нотаріального процесу; 3) системний характер; 4) кругова порука; 5) похідний характер. Негативні наслідки корумпованості нотаріату можуть бути класифіковані на 6 груп: 1) політичні; 2) економічні; 3) управлінські; 4) правові; 5) соціальні; 6) морально-психологічні.

Корупція у сфері надання нотаріальних послуг може мати такі форми вираження: 1) корупція як засіб скорочення витрат часу; 2) корупція як засіб підвищення якості надання нотаріальних послуг; 3) корупція як спосіб отримання дефіцитної послуги; 4) корупція як засіб подолання законодавчо встановлених обмежень і заборон; 5) корупція як засіб виживання; 6) корупція як спосіб незаконного особистого збагачення.

У підрозділі 1.3. «Адміністративна відповідальність нотаріусів як засіб протидії корупції в сфері здійснення нотаріальної діяльності в Україні» розкрито особливості адміністративної відповідальності нотаріусів як засобу протидії корупції в сфері здійснення

нотаріальної діяльності в Україні. Під адміністративною відповідальністю нотаріуса за правопорушення, пов'язане з корупцією, необхідно розуміти специфічну форму негативного реагування держави на допущене нотаріусом порушення встановлених антикорупційним законодавством вимог, обмежень і заборон, що полягає у застосуванні до нього в судовому порядку передбачених законом адміністративних стягнень.

Адміністративна відповідальність нотаріусів за правопорушення, пов'язані з корупцією, характеризується такими особливостями: 1) адміністративна відповідальність у даному випадку спрямована не лише на захист певного кола суспільних відносин, але також на підтримання високого рівня довіри до нотаріату як основного інституту позасудового захисту прав і законних інтересів громадян у цивільно-правових відносинах; 2) нотаріус може бути притягнутий до адміністративної відповідальності лише за правопорушення, пов'язані з корупцією, тобто за умови відсутності в його діях ознак корупції; 3) за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, окрім заходів адміністративної відповідальності до нотаріусів одночасно можуть бути застосовані також заходи дисциплінарної та цивільно-правової відповідальності; 4) нотаріуси несуть обмежену адміністративну відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією, тобто можуть бути суб'єктами лише деяких із них; 5) в законодавстві передбачено цілу низку додаткових умов, які мають бути дотримані під час притягнення нотаріусів до адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією; 6) нормативно-правове регулювання порядку притягнення нотаріусів до адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією, є результатом поєднання норм КУпАП, Законів України «Про нотаріат» та «Про запобігання корупції», а також ще цілої низки законодавчих і підзаконних нормативно-правових актів.

У другому розділі «Механізми регулювання антикорупційної діяльності в сфері нотаріату в Україні» охарактеризовано особливості притягнення нотаріусів до адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією та з'ясована специфіка адміністративно-правового статусу нотаріуса як особливого суб'єкта адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією.

У підрозділі 2.1. «Загальна характеристика та особливості притягнення нотаріусів до адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією» з'ясовано, що адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, вчинене нотаріусом, – це вчинене нотаріусом (як державним, так і приватним) протиправне умисне діяння (дія чи бездіяльність), що не містить ознак корупції, але порушує встановлені в антикорупційному законодавстві вимоги, заборони та обмеження, за яке передбачено адміністративну відповідальність. Загальним об'єктом адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, вчинених нотаріусами, тотожний загальному об'єкту всіх інших адміністративних проступків.

Під родовим об'єктом адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, необхідно розуміти суспільні відносини, що виникають у сфері запобігання корупції і охороняються адміністративними санкціями: 1) суспільні відносини, що виникають у зв'язку з необхідністю дотримання нотаріусами встановлених антикорупційним законодавством обмежень і заборон; 2) суспільні відносини, що виникають у зв'язку з необхідністю виконання нотаріусами встановлених антикорупційним законодавством вимог. Безпосереднім об'єктом адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, які вчинені нотаріусами, є: 1) за ст. 172-5 КУпАП – суспільні відносини, що виникають у зв'язку з необхідністю дотримання нотаріусами встановлених антикорупційним антикорупційним законодавством обмежень щодо одержання подарунків; 2) за ст. 172-7 КУпАП – суспільні відносини, що виникають у зв'язку з необхідністю дотримання нотаріусами встановлених антикорупційним законодавством вимог щодо недопущення конфлікту інтересів

У підрозділі 2.2. «Нотаріус як особливий суб'єкт адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією»

З'ясовано специфіку адміністративно-правового статусу нотаріуса як особливого суб'єкта адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією.

На підставі проведеного аналізу можна констатувати, що він характеризується неповнотою і суперечністю, а тому потребує вдосконалення, насамперед, шляхом уніфікації правового становища приватних і державних нотаріусів.

У підрозділі 2.3. *«Встановлення адміністративної відповідальності за незаконне використання нотаріусом інформації, що стала йому відома у зв'язку з виконанням службових повноважень»*

Усі забороняючі норми, що закріплені в Законах України «Про нотаріат» і «Про запобігання корупції», в обов'язковому порядку мають охоронятися правовими санкціями. І заборона нотаріусам розголошувати або використовувати в інший спосіб у своїх інтересах або в інтересах інших осіб інформацію, яка стала їм відома у зв'язку з виконанням професійних повноважень, у даному випадку не є винятком. Саме тому, більшість опитаних нами респондентів (38 % та 84 %) наполягає на необхідності розширення переліку суб'єктів адміністративної відповідальності за ст. 172-8 КУпАП за рахунок включення до нього нотаріусів.

У **третьому розділі** *«Удосконалення державного регулювання антикорупційної діяльності в сфері нотаріату в Україні»* проаналізовано напрями імплементації світового досвіду державного регулювання антикорупційної діяльності в сфері нотаріату, досліджено антикорупційне виховання як інструмент антикорупційної стратегії держави та систематизовано напрями взаємодії інститутів громадянського суспільства та органів влади при реалізації антикорупційної політики держави.

У підрозділі 3.1. *«Напрями імплементації світового досвіду державного регулювання антикорупційної діяльності в сфері нотаріату»* Проаналізовано напрями імплементації світового досвіду державного регулювання антикорупційної діяльності в сфері нотаріату, та запропоновано основні заходи, які мають вживатися органами публічної влади в сфері антикорупційної діяльності:

- активна інформаційна політика, яка має продемонструвати всі негативні сторони, що провокуються корупційними діями, а також сформуванню такого психологічного стану, який би кваліфікував корупційну дію як крайній негативний явище;

- для розв'язання саме свідомісної складової корупційного діяння потрібно проводити виваженішу політику у сфері активізації правової культури населення країни;

- реформування чинного антикорупційного законодавства має здійснюватися чітко в руслі комплексних змін суспільної поведінки й заходів, покликаних покращити рівень соціальних і економічних стандартів життя пересічного українця.

У підрозділі 3.2. *«Антикорупційне виховання як інструмент антикорупційної стратегії держави»* Досліджено антикорупційне виховання як інструмент антикорупційної стратегії держави.

Визначено, що антикорупційне виховання полягає у тому щоб: дати загальне уявлення про сутність корупції, її форми, особливості прояву в різних сферах життя суспільства, причини та соціально небезпечні і шкідливі наслідки цього явища; навчитися розпізнавати корупцію; сформуванню навички адекватного аналізу та особистісної оцінки даного соціального явища з опорою на принцип історизму; надати інформаційний базис для усвідомлення небезпеки явища корупції для суспільства, кожного громадянина, для держави в цілому; сформуванню комплекс знань про корупціогенні ситуації для формування стандартів поведінки відповідно до правових та морально-етичних норм; формуванню антикорупційну правосвідомість й активну громадянську позицію у запобіганні й протидії корупції.

У підрозділі 3.3. *«Напрями взаємодії інститутів громадянського суспільства та органів влади при реалізації антикорупційної політики держави»* Систематизовано напрями взаємодії інститутів громадянського суспільства та органів влади при реалізації антикорупційної політики держави.

ВИСНОВКИ

На підставі здійсненого дослідження сформульовано такі основні висновки і рекомендації.

1. За результатами дослідження поняття, ознак та основних причин поширення корупції у сфері надання нотаріальних послуг визначено, що корупція у сфері надання нотаріальних послуг обумовлена такими основними причинами: сприйняття громадянами і представниками нотаріального корпусу корупції в нотаріальній системі як невід'ємної складової процесу отримання нотаріальних послуг; недоліки діяльності органів, на які, згідно з чинним законодавством, покладаються повноваження з протидії корупції; низький рівень професійної етики нотаріусів та їх прагнення до незаконного особистого збагачення; незнання громадянами та представниками нотаріального корпусу вимог антикорупційного законодавства; переконаність у неможливості притягнення нотаріусів до відповідальності за порушення антикорупційного законодавства; високий рівень бюрократії та тяганини під час отримання нотаріальних послуг; низький рівень заробітної плати та матеріально-технічного забезпечення нотаріусів.

2. Проаналізовано основні форми корупції у сфері здійснення нотаріальної діяльності та визначити її вплив на розвиток нотаріальної системи. Констатовано, що корупція у сфері надання нотаріальних послуг характеризується такими рисами, як: 1) високий рівень латентності; 2) високий рівень правового нігілізму учасників нотаріального процесу; 3) системний характер; 4) кругова порука; 5) похідний характер. Негативні наслідки корумпованості нотаріату можуть бути класифіковані на 6 груп: 1) політичні; 2) економічні; 3) управлінські; 4) правові; 5) соціальні; 6) морально-психологічні.

Визначено, що корупція у сфері надання нотаріальних послуг може мати такі форми вираження: 1) корупція як засіб скорочення витрат часу; 2) корупція як засіб підвищення якості надання нотаріальних послуг; 3) корупція як спосіб отримання дефіцитної послуги; 4) корупція як засіб подолання законодавчо встановлених обмежень і заборон; 5) корупція як засіб виживання; 6) корупція як спосіб незаконного особистого збагачення.

3. Розкрито особливості адміністративної відповідальності нотаріусів як засобу протидії корупції в сфері здійснення нотаріальної діяльності в Україні.

Під адміністративною відповідальністю нотаріуса за правопорушення, пов'язане з корупцією, необхідно розуміти специфічну форму негативного реагування держави на допущене нотаріусом порушення встановлених антикорупційним законодавством вимог, обмежень і заборон, що полягає у застосуванні до нього в судовому порядку передбачених законом адміністративних стягнень.

Адміністративна відповідальність нотаріусів за правопорушення, пов'язані з корупцією, характеризується такими особливостями: 1) адміністративна відповідальність у даному випадку спрямована не лише на захист певного кола суспільних відносин; 2) нотаріус може бути притягнутий до адміністративної відповідальності лише за правопорушення, пов'язані з корупцією, тобто за умови відсутності в його діях ознак корупції; 3) за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, окрім заходів адміністративної відповідальності до нотаріусів одночасно можуть бути застосовані також заходи дисциплінарної та цивільно-правової відповідальності; 4) нотаріуси несуть обмежену адміністративну відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією, тобто можуть бути суб'єктами лише деяких із них; 5) в законодавстві передбачено цілу низку додаткових умов, які мають бути дотримані під час притягнення нотаріусів до адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією; 6) нормативно-правове регулювання порядку притягнення нотаріусів до адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією, є результатом поєднання норм КУпАП, Законів України «Про нотаріат» та «Про запобігання корупції», а також ще цілої низки законодавчих і підзаконних нормативно-правових актів.

4. Охарактеризовано особливості притягнення нотаріусів до адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією та з'ясувати специфіку

адміністративно-правового статусу нотаріуса як особливого суб'єкта адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією.

Адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, вчинене нотаріусом, – це вчинене нотаріусом (як державним, так і приватним) протиправне умисне діяння (дія чи бездіяльність), що не містить ознак корупції, але порушує встановлені в антикорупційному законодавстві вимоги, заборони та обмеження, за яке передбачено адміністративну відповідальність. Загальний об'єкт адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, вчинених нотаріусами, тотожний загальному об'єкту всіх інших адміністративних проступків. Зокрема, як впливає зі змісту ст. 9 КУпАП, це суспільні відносини, якими охороняється «громадський порядок, власність, права і свободи громадян, встановлений порядок управління».

5. Проаналізовано напрями імплементації світового досвіду державного регулювання антикорупційної діяльності в сфері нотаріату, що дозволило виділити дві основні моделі антикорупційної діяльності: вертикальну стратегію протидії корупції зі швидким досягненням результату (сінгапурська або азійська модель — Сінгапур, Японія, Південна Корея, Китайська Народна Республіка), наслідками якої є не повна ліквідація корупції, а досягнення певного прийняттого для влади та суспільства рівня корупції; горизонтальну стратегію, орієнтовану на поступову, засновану на антикорупційних стимулах, тривалу антикорупційну діяльність (шведська або скандинавська модель — Швеція, Данія, Фінляндія, Нідерланди).

Прогресивний досвід країн світу у запобіганні та протидії корупції при всій специфіці системи їх державного управління становить певний інтерес для України і може бути використаним у практичній діяльності органів публічної влади, покликаних боротися з корупцією, а також при розробці нормативно-правових актів, спрямованих на зменшення впливу корупції.

На нашу думку, основними заходами, які мають вживатися органами публічної влади в сфері антикорупційної діяльності повинні бути такі: активна інформаційна політика, яка має продемонструвати всі негативні сторони, що провокуються корупційними діями, а також сформуванню такий психологічний стан, який би кваліфікував корупційну дію як украй негативне явище; для розв'язання саме свідомісної складової корупційного діяння потрібно проводити виваженішу політику у сфері активізації правової культури населення країни; реформування чинного антикорупційного законодавства має здійснюватися чітко в руслі комплексних змін суспільної поведінки й заходів, покликаних покращити рівень соціальних і економічних стандартів життя пересічного українця.

6. Досліджено антикорупційне виховання як інструмент антикорупційної стратегії держави та систематизовано напрями взаємодії інститутів громадянського суспільства та органів влади при реалізації антикорупційної політики держави. Встановлено, що антикорупційне виховання є важливим інструментом антикорупційної стратегії держави, що дає змогу розвивати ціннісні установки особистості для формування стійкої громадянської позиції щодо такого явища, як корупція. Однак система цього виховання в Україні повністю ще не сформована. Це негативно позначається на здійсненні реформи і побудові громадянського суспільства, на рівні правової грамотності.

Антикорупційного виховання є виховання ціннісних установок і розвиток здібностей, необхідних для формування громадянської позиції щодо корупції.

АНОТАЦІЯ

Корнієнко В.А. Державне регулювання антикорупційної діяльності в сфері нотаріату України . – На правах рукопису.

Магістерську роботу присвячено державному регулюванню антикорупційної діяльності в сфері нотаріату України. В роботі основі аналізу сучасних досягнень юридичної

науки, узагальнення положень чинного законодавства та практики його застосування визначено та комплексно досліджено державне регулювання антикорупційної діяльності в сфері нотаріату України і на цій основі сформульовано теоретичні висновки та науково обґрунтовані пропозиції щодо підвищення його ефективності.

Висвітлено загальнотеоретичні та методологічні підходи до розуміння корупції в нотаріаті, а також до характеристики інституту адміністративної відповідальності як одного з основних елементів механізму її протидії. Досліджено передумови поширення антикорупційних обмежень і заборон на сферу здійснення нотаріальної діяльності, а також проаналізовано генезис розвитку наукових поглядів та адміністративно-правового регулювання протидії корупції в цій сфері. Визначено детермінанти, які обумовлюють поширеність корупції у сфері надання нотаріальних послуг. Встановлено характер і специфічні особливості корупції в нотаріаті, що є основною передумовою формування адміністративно-правового механізму її протидії. Проаналізовано ознаки, які дозволяють отримати загальне уявлення про рівень, масштаби та особливості поширення корупції в нотаріаті. Наведено перелік негативних наслідків корумпованості нотаріату, охарактеризовано основні форми вираження корупції у сфері надання нотаріальних послуг, а також обґрунтовано найбільш оптимальні способи її подолання.

Проаналізовано основні елементи юридичного складу адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією, які вчинені нотаріусами. Досліджено законодавчу дефініцію та наукові підходи до визначення такого поняття, як «адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією» і, з урахуванням специфіки предмета дослідження, сформульовано авторське трактування поняття «адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, вчинене нотаріусом».

Вивчено різноманітні наукові погляди на розуміння сутності та змісту такого поняття, як «суб'єкт вчинення адміністративного правопорушення». На їх основі, а також з урахування специфіки предмета дослідження, визначено загальні та спеціальні ознаки, що характеризують адміністративно-правовий статус нотаріуса як особливого суб'єкта адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією.

Ключові слова: адміністративна відповідальність нотаріуса за правопорушення, пов'язане з корупцією, адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, вчинене нотаріусом, адміністративно-правовий статус нотаріуса, корупція, неправомірна вигода, нотаріальна діяльність, нотаріус.

Korniienko V.A. Government control of anticorruption activity in the sphere of notarialness of Ukraine . - On rights for a manuscript.

Master's degree work is devoted state adjusting of anticorruption activity in the sphere of notarialness of Ukraine.

In process to basis of analysis of modern achievements of legal science, generalization of positions of current legislation and practice of his application government control of anticorruption activity is certainly and complex investigational in the sphere of notarialness of Ukraine and on these basis theoretical conclusions and scientifically reasonable suggestions are set forth in relation to the increase of his efficiency.

The general theoretic and methodological going is reflected near understanding of corruption in notarialness, and also to description of institute of administrative responsibility as one of basic elements of mechanism of her counteraction. Pre-conditions of distribution of anticorruption limitations and prohibitions are investigational on the sphere of realization of notarial activity, and also genesis of development of scientific looks and Administrative legal adjusting of counteraction to the corruption is analysed in this sphere.

Terms that stipulate prevalence of corruption in the field of the grant of notarial services are certain. Character and specific features of corruption are set in notarialness that is basic precondition of forming of administrative legal mechanism of her counteraction. Signs, that allow to get a common idea about a level, scales and features of distribution of corruption in notarialness,

are analysed.

A list over of negative consequences of corrupted of notarialness is brought, the basic forms of expression of corruption are described in the field of the grant of notarial services, and also the most optimal methods of herovercoming are reasonable.

The basic elements of legal composition of the administrative crimes related to the corruption are analysed, that is perfect notaries. Legislative definition and scientific going are investigational near determination of such concept, as the "administrative crime, related to the corruption" and, taking into account the specific of the article of research, authorial interpretation of concept "the administrative crime related to the corruption is perfect a notary" is set forth.

Various scientific looks are studied to understanding of offence and maintenance of such concept, as a "subject of offence of administrative crime". On their basis, and also from taking into account of specific of the article of research, general and special signs, that characterize administrative legal status of notary as the special subject of administrative responsibility for the offences related to the corruption, are certain.

Keywords: administrative responsibility of notary for the offence related to the corruption, the administrative crime related to the corruption is perfect a notary, administrative legal status of notary, corruption, illegal benefit, notarial activity, notary.